

Theater

Het Eenzame Westen brengt Sukr: straf theater met een bitterzoete nasmaak

In een loods in Boezinge, op een zucht van de 'schreve', ging Sukr in première. © BVB

Bert Vanden Berghe - 18 maart 2022, 09:04

Gisterenavond, op 17 maart, ging theatermakery Het Eenzame Westen in première met Sukr. In een donkere loods in Boezinge brachten ze het relaas van een seizoenarbeider wiens leven ineens stort na een arbeidsongeval.

“Ze zitten ollemolle gèrn achter undern bureau, tekeningsjes te maken, dingen ’t ontwerpen. Moja, die stèens leggen onderzelve niet. ’t Moet ze entwien leggen.” Het gesakker, een omstandige interne dialoog waarmee Sukr opent, is iets typisch West-Vlaams. Zeker omdat er ondertussen toch niet wordt stilgestaan door de man in kwestie. Deuredoen, godverdomme.

Niemand ligt er van wakker, van seizoenarbeiders. Als het werk maar gedaan is. Rap ook, en het liefst zo goedkoop mogelijk. Theatermakery Het Eenzame Westen legde met het subliem gebrachte Zwins al het stilzwijgend verdriet van in schulden verzuipende varkensboeren bloot en nu kijken ze in de richting van zogenaamde derdelanders. Arbeiders uit Polen, maar die eigenlijk vanuit Rusland of Oekraïne komen om hier te werken. Daardoor vallen ze niet onder de Europese wetgeving. Een systeem waar wij als grensarbeiders ooit, honderd jaar geleden, onder vielen en waar vandaag nog altijd niet veel is veranderd, zo blijkt. Uitbuiting loert om de hoek, slechte werkomstandigheden ook. En als het mis gaat, wijst iedereen naar elkaar. En het slachtoffer doet alsof er niets aan

de hand is. No problem. Zelfs als de dokterskosten oplopen en ze een last worden voor het thuisfront. Yes, yes, no problem.

Slunsemoe

In hun voorstelling lijkt Het Eenzame Westen je constant op het verkeerde spoor te zetten. Is het hoofdpersonage een West-Vlaming en verkeerd begrepen? Of toch een derdelander die hier komt aangewaaid? De grens is dun, en vaak abstract. Tragikomisch ook. Hoofdrolspeeler (én dialectcoach) Roland Delannoy van het Flor Barbry's Volkstoneel voor Frans Vlaanderen graaft letterlijk en figuurlijk steeds dieper. En hij doet 'deure', zelfs al is hij 'upentènde en slunsemoe'. Want er moet gewerkt worden om het thuis goed te hebben. En er is zoveel werk, dat hij nooit thuis is. Straf wat hij hier neerzet.

Onder meer Isabelle Van Hecke en Roland Delannoy zijn weergaloos in dit stuk. © BVB

Toch wordt het nooit te zwaar, dankzij Tom Ternest en Isabelle Van Hecke die weergaloos zijn in hun onderling spel. Vooral Isabelle excelleert opnieuw in het fysieke, in het spelen tot je haar net geen spierscheur ziet krijgen. Darya Gantura, die ook lesgeeft in de Westhoek overigens, laat in dit stuk nog maar eens zien wat voor welbespraakte kameleon ze is. En last but not least: Brajan Bartikowski, met Pools en Gents bloed (en grootgebracht in Oostende), ontbolstert vol zelfvertrouwen en bravoure. Een naam om in de gaten te houden.

Heerlijke chaos

Het geheel speelt zich af in een oude loods achter de voormalige Aveve in Boezinge, wat het hele verhaal van tegen de schreeve nog wat extra elan geeft. Zeker als de Russische en Poolse gezangen van het koor van Dé Academie leper er doorheen galmen, wat het geheel haast onheilspellend maakt. René Pusoma zorgt voor een afgewerkt geheel op het orgel.

Het koor van Dé Academie maakt op de voor- én achtergrond indruk. © BVB

Sukr is heerlijke chaos, allesbehalve subtiel en bij momenten rauw. Het slaagt erin om begrip te voelen voor haast alle partijen, alleen al door de onwetendheid. En pijn als je ziet dat de mens gereduceerd wordt tot een werktuig, een last als het stuk gaat.

De voorstelling, in samenwerking met onder meer CO7, cultuurcentrum Het Perron leper, Cultuur Poperinge, is nog de hele maand maart te zien in Boezinge, al zijn veel voorstellingen al uitverkocht. Volgend jaar gaan ze op toer, maar het is meer dan de moeite om het in deze authentieke setting te zien.

Tickets en info: www.heteenzamewesten.be/sukr